

Op een stoel in zijn eigen woning werd kort na de jaarwisseling in Wildervank Derk Kiers omgebracht. Negen maanden later is de moord nog onopgehelderd. Een verhaal over een zonderlinge man, twee honden die de recherche frustreren en verdachten met twijfelachtige alibi's.

Door Bas van Sluis en Mick van Wely

▲ Op de originele recherchefoto is de plek te zien waar Derk Kiers werd doodgestoken. Het onderste deel van de foto, waarop een deel van het lichaam van het slachtoffer was te zien, is weggesneden.

Een moord zonder sporen

Het is stil in de woonkamer. Twee honden struinen wat door de kleine donkere ruimte. Af en toe vragen ze de aandacht van hun baasje, de 41-jarige Derk Kiers uit Wildervank. Die zit op zijn stoel aan de eettafel. Tegenover hem prijkt nog de kerstboom. Het is net oud en nieuw geweest.

Zijn huis en de inrichting stellen weinig voor, maar Kiers is er blij mee. Voor hem is deze stek goud waard. Kiers tuurt naar een vitrine in zijn kamer. Met gemengde gevoelens. Hij is blij met het laatste miniatuurtruckje dat hij voor zijn verzameling heeft aangeschaft, maar bedroefd omdat de relatie met zijn vriendin net is beëindigd. Kiers is eenzaam.

Starend naar de kast voelt hij ineens een enorme klap tegen zijn hals. En nog een. Kiers valt van zijn stoel, grijpt op de grond naar zijn hals, maar voelt dan hoe de kracht uit zijn lijf stroomt. Zijn twee honden hoort hij nog woest blaffen. Daarna is het stil in de woonkamer.

Bewoners van de Sporterterrestraat zien Kiers iedere dag een paar keer langslopen met zijn twee honden, een bouvier en flatcoated-retriever, maar op 2 januari maken de drie geen deel uit van het straatbeeld. Ook een dag later: geen Kiers met zijn honden.

Een bezorgde buurman gluurt maandagavond door het raam aan de voorzijde van het bescheiden pandje. Met zijn gezicht tegen de ruit gedrukt ziet hij onder de grote tafel in de kamer een lichaam dat in een grote plas bloed ligt. De honden blaffen. Hier moet iets goed mis zijn denkt de man en belt de politie.

Bij de politie is het telefoontje van de bewoner naar de meldkamer de start van een onderzoek, dat maar geen bevredigend einde wil krijgen. Negen maanden na de vondst van het lichaam van Kiers is de moord op de zonderlinge Wildervanker nog steeds onopgelost.

Er zijn moorden die kunnen rekenen op de aandacht van alle landelijke media. Bepalend zijn de achtergrond van het slachtoffer, zijn of haar leeftijd en de manier waarop het slachtoffer is omgebracht. De moord op Kiers, hoe gewelddadig ook, lijkt weinig mensen te boeien. Of zoals iemand uit de omgeving zegt: 'Derk is geen mooie blonde studente of een burgemeester'. Kiers is een zonderling persoon. Een vrijbuiters.

Een grote kennissenkring heeft de in Coevorden geboren man niet. Kiers belandde op zijn derde in pleeggezinnen en -huizen. Hij leidde op latere leeftijd een zwervend bestaan, totdat hij een woning kreeg in Coevorden. En later in Veendam.

De Wildervanker verkoopt, altijd gehuld in een oranje hesje, met zijn geleende ijscofkar zo nu en dan ijs op braderieën en beurzen. Zijn grote passie is het verzamelen van miniatuurtrucks. Kleine vrachtwagens van een paar tientjes, soms van honderd euro de stuk. Dolgraag was Kiers vrachtwagenchauffeur geworden, maar dat zat er niet in vanwege zijn verstandelijke beperking.

Terwijl meteen op de avond van 3 januari technische rechercheurs de woning van Kiers uitkammen op zoek naar sporen, storten tactische rechercheurs zich op het sociale leven van de Wildervanker. Een beeld schetsen van de man valt niet mee. Kiers heeft geen broers of zussen en kinderen evenmin.

De technische rechercheurs komen na langdurig onderzoek in de woning van Kiers tot een verbijsterende conclusie: er wordt geen enkel spoor van een ander persoon buiten Kiers aangetroffen.

De twee honden van Kiers hebben van de plaats delict een chaos gemaakt. De muren, de vloer, deuren en meubels zijn besmeurd met bloed. Het lichaam is besnuffeld en afgelikt. Er zijn nauwelijks tactische conclusies te trekken door de onderzoekers. Een flinke domper voor de recherche.

Vaststaat dat Kiers tussen nieuwjaarsavond en de avond van 3 januari omgebracht moet zijn. Door meerdere messteken in zijn hals gedood. Maar wat is het motief? Roof, ruzie?

Geld had Kiers niet en er was voor zover bekend niets meegenomen uit het huis. De paar waardevolle truckjes lagen onaangeroerd in de twee vitrinekasten en de woning was niet overhoop gehaald. De dader kon zo naar binnen, want Kiers' achterdeur was nooit op slot.

De recherche zet, zoals bij de meeste moorden, scenario's op papier. Zo kijken de speurders naar de tiener die verdacht werd van betrokkenheid bij de dood van Veendam Gerben Hoeksma (2009) uit Veendam. Ook een eenzaam levend persoon, op een paar kilometer afstand van de woning van Kiers, die stierf tijdens een overval.

De jonge Veendammer blijkt een alibi te hebben.

Een tweede theorie brengt de rechercheurs bij de ex van Kiers, Johanna (37). De vrouw was laaiend dat ze uit Kiers' huis werd gezet. Ze liet aan mensen in haar omgeving weten dat ze Kiers 'af zou maken'. Bovendien had Kiers tegen een buurvrouw gezegd dat hij bang was beroofd te worden door de aan drugs verslaafde Johanna, die sinds haar vertrek in Groningen woont.

De recherche plaatst taps op de telefoons van Johanna B. en haar nieuwe vriend Rick W. (29). Uit een analyse van telefoonverkeer van het duo blijkt dat ze beiden in Wildervank waren, kort na de jaarwisseling. Niet zo heel vreemd, want Rick woont op dat moment in het opvanghuis Limor dat een kleine driehonderd meter van Kiers' woning ligt.

Wel vreemd zijn de verklaringen die Johanna aflegt bij de politie na haar aanhouding op 8 maart. Sliep ze nou wel of niet in het Limorhuis? Ze komt met een onsamenhangend verhaal. De recherche houdt er rekening mee dat Johanna bewust kiest voor een vaag antwoord, omdat ze bang is dat vriend Rick in de problemen raakt als ze vertelt dat ze bij hem sliep. Woonvoorziening Limor staat namelijk geen nachtelijke bezoekers toe.

Dan begint Johanna ineens over een bizar plan dat zij en haar vriend hadden. De twee wilden het huis op Kiers 'heroveren'. Het plan was om Kiers dood te steken, zijn lichaam in een vat met zoutzuur te gooien en de overgebleven lichaamsresten te begraven in zijn eigen tuin. Volgens B. bleef het bij een plan.

Tot frustratie van de recherche besluit de rechter-commissaris om de voorlopige hechtenis op te heffen. De verdenking tegen B. is niet stevig genoeg. En Rick W.? Die houdt de kaken stijf op elkaar en smijt uit frustratie een stoel naar het koppel rechercheurs dat hem hoort. Ook W., die inmiddels in een zorgboerderij in Wildervank woont, mag naar huis.

De politie houdt nog één verdachte aan. Het is de 41-jarige Veendammer Tjaard E., de man die af en toe de honden uitliet voor Kiers. Het oog van de recherche valt op E. omdat, voor zover bekend, Kiers met hem het laatste gesprek voerde. Ook had E. een hooglopende ruzie met Kiers.

De theorie dat de ruzie ten grondslag lag aan de dood van Kiers wordt gesterkt door informa-

tie die binnenkomt bij de Criminele Inlichtingen Eenheid (CIE). E. bazuinde rond dat hij Kiers had doodgestoken.

Aanvankelijk heeft E. een alibi. Iemand beweert dat de Veendammer gedurende de eerste dagen van januari bij hem was. Maar dat alibi wankelt. In juni pakt de politie E. op. De man erkent dat hij riep Kiers doodgestoken te hebben. Waarom, weet Tjaard E. niet. Want ook hij heeft Kiers niet vermoord. Bewijs ontbreekt. En dus laat de recherche ook deze derde verdachte lopen.

Scenario na scenario streept de politie weg. Ook het gerucht dat Kiers werd vermoord na een ruzie over het kweken van hennep op zijn zolder, kan de recherche niet staven met bewijs. En de ruzie die op 2 januari achter Kiers' woning werd gehoord? Een getuigenoproep in de media levert niets op. Net zo min als de beloning van 10.000 euro die justitie uitlooft.

De recherche laat ook nog een psycholoog invliegen. Die analyseert de plaats delict en het soort geweld dat is gebruikt. Dit om een beeld te vormen van de dader. De psycholoog stort zich op de psyche van de verdachten en bereidt het verhoor van de drie voor. Zes maanden lang werken dagelijks 15 tot 25 politiemensen aan de zaak.

Op het politiebureau aan de Groninger Schweitzerlaan hangt in de kamer bij het recherche-team dat zich bezighoudt met onopgeloste zaken, een groot wit bord. Een bord met foto's en namen. Het is de droevige verzameling met onopgeloste moorden. Binnenkaart hangt de foto van Kiers erbij. Met zijn naam eraan geschreven.

Met een plaats delict zonder sporen van de dader en het ontbreken van het moordwapen, wordt het knap lastig om een ontkennende verdachte te veroordelen voor de moord. Behalve de dader of daders weten alleen de honden wie Kiers heeft gedood.

Dit verhaal is tot stand gekomen door gesprekken met vrienden en kennissen van Derk Kiers, het openbaar ministerie en de recherche.

@ mick.van.wely@dvhn.nl
bas.van.sluis@dvhn.nl

Status: onopgelost

De moord op Derk Kiers uit Wildervank is één van de vijf onopgeloste moorden in de provincie Groningen en Drenthe van de afgelopen vijf jaar.

Ilham Benchemel (2010) uit Siddeburen en Marian Kusters (2009) uit Groningen kennen officieel de status 'vermist', maar de recherche gaat bij beide zaken uit van moord. In de zaak-Benchemel is haar man nog steeds verdachte. Justitie heeft het echter nog niet tot een rechtszaak laten komen. Mede omdat het lichaam van de vrouw zoek is.

Kusters, een straatprostitutuee, verdween rond kerst 2009. In hetzelfde jaar werd de 88-jarige bewoonster van het Meppeler bejaardentehuis ABC Janny de Kruis-Deen levenloos in haar kamer aangetroffen. Ze was vastgebonden en door geweld om het leven gebracht.

Tenslotte zijn er nog twee onopgeloste zaken uit 2011. De moord op Derk Kiers uit Wildervank en de dood van de Groninger Nico Leeuwe. Die werd in september in zijn appartementencomplex aangetroffen. Eveneens door geweld om het leven gebracht.